

ПРОСЛАВА 60. ГОДИШЊИЦЕ ЧАСОПИСА ВОЈНО ДЕЛО

Дом гарде у Топчидеру,
Београд, 27. марта 2009. године

*Говор министра одбране Републике Србије,
господина Драгана Шутановца*

У име оснивача часописа *Војно дело*, Министарства одбране Републике Србије и у своје име честитам вам шездесетогодишњицу постојања часописа. Овај општевојни научно-теоријски часопис разматра питања стратегије, војне науке и система одбране као подсистема безбедности.

Од оснивања до 1992. године часопис је био у саставу Министарства одбране, а од 1992. до 2006, у саставу Генералштаба Војске Југославије и Војске Србије и Црне Горе. Од 2006. године Министарство одбране поново је преузело надлежност оснивача овог часописа.

С обзиром на тематску област и начин обраде тема, није спорно да *Војно дело* наставља традицију прослављених часописа *Војин* и *Ратник*. Наиме, не постоји ниједан часопис на тлу бивше Југославије који се с њим може поредити и надметати по информацијама које пружа истраживачима у области војне политике, организације одбрамбених система и ратне вештине.

Часопис је утицао на формирање свести и теоријског и стручног знања читалаца о савременим војно-политичким и одбрамбеним феноменима. Данас је *Војно дело* савремено дизајниран и садржајно актуелан часопис високо цењен у Министарству науке Републике Србије, који уважава међународне норме утврђене за примарне публикације. *Војно дело* је добитник бројних награда, похвала и одликовања.

Посебан значај овом часопису даје чињеница да је постао препоручена додатна литература и на неколико факултета Београдског универзитета (Факултет политичких наука, Факултет безбедности и тако даље).

Неретко је Редакција добијала похвале од истраживача с Београдског универзитета и института који се баве истраживањима различитих компоната система безбедности, као и од сталних сарадника, академика из САНУ и министарстава. Бројни чланци објављени у часопису преведени су на светске језике. Високе оцене добијене су и од војнодипломатских представника приликом посета Редакцији.

Од 2007. године, у овом часопису се објављују и најбољи дипломски радови слушалаца ГШУ и КШУ, као и оних који су ова усавршавања похађали у иностранству.

С обзиром на претходне чињенице, може се с правом устврдити да је *Војно дело* од почетка остваривало своју улогу, и то:

- постало је трибина за окупљање најкреативније снаге из области војног стваралаштва;

- посредством *Војног дела* негована је увек актуелна војна мисао и тиме постајала доступна свим њеним поклоницима и

- часопис је активни посредник, у којем се тумаче највреднија достигнућа у области војне науке.

Наш циљ јесте да овај часопис једном годишње излази и на енглеском језику, односно да је састављен од радова који су те године били најзначајнији. *Војно дело* мора да постане регионални бренд, а тај задатак се може остварити задржавањем квалитета и побољшавањем коефицијента научне компетентности.

Говор председника Уређивачког одбора часописа Војно дело, проф. др Митра Ковача, бригадног генерала

Велика је част и одговорност говорити као председник Уређивачког одбора *Војног дела* поводом шездесет година постојања овог општевојног теоријског часописа.

Част су ми указали надлежни руководиоци и колеге, чланови Уређивачког одбора, а одговорност је израз личног односа према присутним званицама које су дошле да увеличају ову свечаност.

Војно дело је препознатљиво свима који су се у новијој историји бавили писаном речи у друштвенохуманистичким наукама, првенствено у области међународних односа, безбедности, одбране и војних наука. Овај часопис представља добро место за теоретичаре и практичаре, старије и млађе сараднике, како за припаднике система одбране, тако и за ширу домаћу академску јавност и инострану.

Друштвене околности у протеклих шездесет година на различит начин су утицале на избор аутора, као и на њихову жељу и вољу да пишу и саопштавају резултате истраживања, личне погледе и визије о актуелним питањима безбедности, одбране и анализе начина решавања практичних проблема у форми искуствених генерализација.

Ради истине и будућности часописа, потребно је рећи да је у знатној мери његов квалитет био условљен све лошијим статусом научноистраживачког и наставног кадра у систему одбране. Запостављеност и делимична маргинализација научне и образовне функције била је само потврда проце-

са постепеног смањења способности система одбране, чији је негативан тренд био изражен од деведесетих година прошлог века па све до 2005. године. У том процесу су, под плаштом рационализације и штедње, често учествовали и појединци с наставничким и научним звањима.

На срећу, ипак се увидело да су управо ревитализација, реформа и изградња нових способности Министарства одбране и Војске Србије незамењиви без науке, нових знања и стваралачких способности. Зато није случајно што су у реформском процесу највећу способност и утицај управо испољиле оне личности чије животно опредељење јесте књига и писана реч. Нова знања су стављена у функцију решавања практичних проблема у новом националном и међународном стратегијском контексту.

Ако развијамо и стичемо нова знања, онда ће и сви проблеми у систему одбране бити решени на бољи начин, а наша пракса биће делотворнија и примеренија националним потребама. Није добро ни оправдано запостављати теорију у војној делатности или њено спровођење заснивати на копијама туђих решења. Такав приступ је у својој суштини губитнички.

Министарство одбране Републике Србије и Војска Србије стратешку развојну предност и највећу вредност управо виде у знању које је услов за развој савремене праксе. Последње две године менаџмент Министарства одбране је у том смислу исказао опредељења у стратегијским и планским документима, где се јасно дефинише оправданост и потреба функционалне интеграције научне и образовне функције, изградњом Војног универзитета. Овогодишња додела награде *Војно дело*, после дванаест година, јесте јасан показатељ одлучности Министарства одбране да све више афирмише писану реч, која непосредно доприноси развоју система одбране.

На основу свестране анализе историјске димензије, друштвене улоге и квалитета чланака објављених у *Војном делу*, Уређивачки одбор часописа темељио је визију његовог даљег развоја и заузимања што престижније позиције на националном и регионалном нивоу.

Након периода „преживљавања“ *Војног дела* и обезбеђивања редовности излажења, покушаћемо да, избором квалитетних чланака, повратимо његов друштвени углед.

Циљ уређивачке политике јесте да *Војно дело* буде, суштином и квалитетом, корак испред сличних часописа у региону, да се постепено афирмише као референтни часопис, који окупља стручне, признате и познате ауторе, институције и кориснике нових сазнања. То јесте лако формулисати као циљ неке прве фазе изградње новог имиџа и престижа часописа међу сродним часописима на националном и регионалном нивоу, али тај циљ није лако достићи. Неопходан је велики напор свих који учествују у стварању тог новог квалитета почев од врха менаџмента Министарства одбране до уредника, Уређивачког одбора, аутора и рецензента.

Нова концепција часописа неопходна нам је ради наших одбрамбених и националних потреба. Оно што је било добро у прошлости потребно је вредносно афирмисати у новом стратешком контексту. Слично неком времену седамдесетих и осамдесетих година, *Војно дело* се данас покушава представити, кроз нови суштински и визуелни идентитет, као модеран општевојни теоријски часопис у којем се разматрају битна питања безбедности, цивилно-војних односа, одбрамбених послова и војне делатности. Уређивачка политика часописа *Војно дело* настоји конкретизовати тако замисљену концепцију. *Војно дело* треба да се изграђује као часопис у којем се могу наћи теоријски засновани и актуелни чланци, информације и погледи компетентних аутора о савременим трендовима у области безбедности и одбране. Такође, *Војно дело* треба још више да се афирмише као часопис у којем студенти, наставници, истраживачи, официри, политичари и доносиоци стратешких одлука преиспитују своја сазнања и ставове о различитим питањима одбране и војне праксе. На тај начин *Војно дело* ће постајати путоказ савремених тенденција, у оквиру којих се могу вредновати и практични концепти за решавање конкретних безбедносних и одбрамбених питања.

У 21. веку одбрана националних и државних вредности и интереса све се више заснива на знању. Из тих разлога послови одбране и војне делатности, у миру и рату, тежишно се заснивају на научним основама које треба да буду, у погледу сазнајне вредности, у самом врху достигнућа војне мисли у свету. Они на успешан и национално одговоран и пожељан начин транспарентно приказују стратегијску стварност.

Ако имамо намеру да предвиђамо могућност стратегијских промена стања безбедности и одбране, онда је то скоро немогуће без развоја научне мисли и усмеравања пажње на нова промишљања која ће наћи своје место у *Војном делу*.

Поштоване даме и господо,

Ако се има у виду шири друштвени значај *Војног дела* у образовном и информативном смислу, уређивачка политика часописа биће стално у функцији унапређења квалитета, ради његове националне сврсисходности постојања и међународне препознатљивости. На тај начин непосредно ћемо доприносити успеху процеса реформе система одбране афирмисањем нових знања и личности које у том послу на најбољи начин учествују.

Користим прилику да се у име Уређивачког одбора часописа *Војно дело* захвалим министру одбране, начелнику Генералштаба, представницима универзитета, факултета, института, досадашњим уредницима и члановима Уређивачког одбора, ауторима и свим гостима који су својим радом допринели поновној афирмацији нашег часописа.

Говор одговорног уредника часописа *Војно дело*, потпуковника Милана Тепшића

Шездесет година трајања у континуитету, на често узбурканом Балкану, јесте реткост вредна нарочите пажње. Разлог више за наше окупљање јесте данашњи слављеник. То је један часопис и то ни мање ни више, него – научно-теоријски часопис *Војно дело*! Ове године он слави свој шездесети рођендан; шездесет година он је хроничар научне мисли из области одбране и безбедности.

У часопису *Војно дело* публикује се, али и чува војна научна мисао. Наш слављеник није једини часопис на овим просторима и на временској оси трајања. Пре њега то је био *Ратник*, а пре *Ратника* то је био *Војин* – најстарији војни часопис који је основан далеке 1864. године.

С временом, све до данас, како то логика захтева, специјализирале су се области војне мисли, праксе и живота, али и подручја издаваштва – магазин *Одбрана*, информативно гласило; *Војнотехнички гласник*, научни часопис за наоружање, војну опрему и логистичку подршку; *Нови гласник*, војностручни интервјуовски часопис; и *Војно дело*, општевојни научно-теоријски часопис Министарства одбране Републике Србије. Најстарији од наведених часописа, чији смо савременици, јесте *Војно дело*.

Војно дело обележава новију историју наших простора и званично је почело с радом на основу наредбе министра одбране бр. 40, од 13. децембра 1948; први број је публикован 1. фебруара 1949; до краја 2008. године публиковано је триста четрдесет и пет бројева, од којих је било четрдесет и девет двоброја, и два ванредна броја – 1980. године поводом смрти председника СФРЈ Јосипа Броза Тита и 1999. године поводом оружаног сукоба СР Југославије и Северноатлантског савеза.

Од оснивања часописа до данас, уз бројне ауторе чланака који су публиковани у *Војном делу*, у стварању сваког броја своју животну енергију уградило је седамнаест уредника. Користим прилику да вам њихова имена прочитам и да им се захвалим. То су, хронолошки:

- Ђоко Јованић, од 1949. до 1950, уредио девет бројева;
- Душан Кведер, од 1950. до 1953, уредио двадесет бројева;
- Милутин Шушовић, од 1953. до 1958, уредио четрдесет и девет бројева;
- Вељко Кадијевић, од 1958. до 1959, уредио четири броја;
- Милисав Никић, од 1959. до 1962, уредио двадесет и осам бројева;
- Михајло Брајовић, од 1962. до 1965, уредио двадесет бројева;
- Теодосије Парезановић, од 1965. до 1971, уредио тридесет и седам бројева;
- Михајло Вучинић, од 1972. до 1979, уредио четрдесет и седам бројева;
- Миrash Стожичић, од 1979. до 1983, уредио двадесет и пет бројева;

- Јован М. Чанак, од 1984. до 1993, уредио педесет бројева;
- Милорад Пантелић, од 1994. до 1995, уредио три броја;
- Светозар Радишић, од 1995. до 2000, уредио двадесет и седам бројева;
- Здравко Вићентијевић, од 2000. до 2001, уредио шест бројева;
- Михајло Басара, од 2001. до 2004, уредио једанаест бројева;
- Милутин Петровић, од 2004. до 2005, уредио четири броја;
- Драган Николић, од 2005. до 2006, уредио три броја;
- Драган Хајдуковић, од 2006. до 2007, уредио четири броја.

Неки од поменутих уредника присутни су на овој свечаности и то нам чини велико задовољство.

Сведоци сте промена у уређивачкој концепцији *Војног дела* које су започеле у 2008. години, тачније, од броја 2, 2008, и та транзиција, у највећој мери, окончаће се у текућој години. У ствари, то се не би требало назвати променама, већ усаглашавањем с највишим стандардима – у домену дизајна, садржаја и комуникације с читаоцима. *Војно дело* у свом савременом дизајну ускоро ће, поред националног ћириличног издања, добити и своје регионално издање на латиници, а потом и међународно издање на енглеском језику.

Војно дело биће и даље вредни аналитичар и хроничар свога времена и отворени форум за представљање и стимулисање иновативног размишљања о свим аспектима и нивоима безбедности и одбране.

У име мале редакције *Војног дела* захваљујем вам се што својим присуством увеличавате лепоту ове свечаности и пружате подршку *Војном делу* да истраје у својим намерама и испуни очекивања својих читалаца. Хвала вам!